

การเสริมสร้างการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษา

ด้วยรูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการ

กมลชนก วงวาฬ เพ็ญญา กุลนภาดล และ ประชา อินัง

สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

THE ENHANCEMENT OF SECONDARY STUDENTS' CAREER DECISION MAKING THROUGH INTEGRATIVE GROUP COUNSELING MODEL

Kamolchanok Wongwal, Pennapha Koolnaphadol and Pracha Inang

Counseling Psychology, Burapha University, Thailand

E-mail address: kamolchanok_w@hotmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 11 กรกฎาคม 2562

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 28 ธันวาคม 2564

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 19 กรกฎาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย 2) พัฒนารูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย และ 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการเพื่อเสริมสร้างการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย การวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการตัดสินใจเลือกอาชีพ จากนักเรียน ม. 4 จำนวน 1,000 คน โดยใช้แบบวัดการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาและศึกษาผลการใช้รูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการ โดยคัดเลือกนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพ อยู่ในระดับปานกลางลงมา จำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน ดำเนินการปรึกษากลุ่ม จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 90 นาที ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย ทุกภาคอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.62) แต่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า ความสบายใจในการเลือกอาชีพ และความมุ่งมั่นในการตัดสินใจเลือกอาชีพอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.68 และ $\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.74 ตามลำดับ) แต่เหตุผลในการตัดสินใจเลือกอาชีพอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.73)

2. รูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการเพื่อเสริมสร้างการตัดสินใจของนักเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยพัฒนาจากแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมทางปัญญาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคต่างๆ ของการปรึกษากลุ่ม ประกอบด้วยเทคนิคการปรึกษาจากทฤษฎีเน้นบุคคลเป็นศูนย์กลาง ทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรม ทฤษฎีการปรึกษาแบบเน้นทางออกระยะสั้น ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม และทฤษฎีการเผชิญความจริง โดยขั้นตอนการปรึกษาประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุป

3. ผลการใช้รูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการเพื่อเสริมสร้างการตัดสินใจเลือกอาชีพ พบว่า

3.1 การตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษากลุ่มทดลอง หลังการทดลองและติดตามผลดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษากลุ่มทดลอง หลังการทดลองและติดตามผลดีกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการ การตัดสินใจเลือกอาชีพ นักเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

The purposes of this study were 1) to study of secondary student's career decision making. 2) to develop an integrative group counseling model for enhancement of career decision making, and 3) to evaluate the effectiveness of the integrative group counseling model for the enhancement of career decision making. The research was divided into 2 steps: step 1, to study the career decision making, consist of 1,000 secondary students, region of Thailand. The research instruments were a career decision making scale. Step 2, to develop and study the results of using the integrative group counseling model. The sample group of this study was 20 secondary students, whose career decision making average level score down. They were randomly assigned into two groups, classified as an experiment group and control group, each group consisted of 10 persons. Statistics were analyzed using repeated measures.

Research results can be summarized as follows:

1. The secondary student's career decision making in Thailand were at a high level ($\bar{X} = 3.57$, $SD = 0.62$) but in the northeastern were at a moderate level ($\bar{X} = 3.46$, $SD = 0.58$). When considering each element, it was found that the Comfort and Decidedness were at a high level ($\bar{X} = 3.71$, $S.D. = 0.68$ and $\bar{X} = 3.57$, $S.D. = 0.74$ respectively) but it was found that the Reasons were at a moderate level ($\bar{X} = 3.42$, $SD = 0.73$)

2. The integrative group counseling model for enhancing of career decision making was developed from the concepts and techniques of group counseling theories. These group counseling theories were Cognitive behavioral group counseling, Person- centred group counseling, Rational emotive behavior therapy, Solution-focused brief therapy, Behavior group counseling and Reality group counseling. This model included initial stage, working stage, and termination stage.

3. The results of integrative group counseling model for enhancing of career decision making found that

3.1 The career decision of students in the experimental group post-test and follow-up was better than the control group with statistical significance at .05 level.

3.2 The career decision of students in the experimental group post-test and follow-up was better than pre-test with statistical significance at .05 level.

Keywords: Integrative group counseling, Career decision making, Secondary students

บทนำ

การตัดสินใจเลือกอาชีพ (Career Decision Making) จัดว่าเป็นสิ่งสำคัญและมีผลต่อความสุข ทุกข์ ในการดำเนินชีวิตในระยะยาวของบุคคล เนื่องจากหากบุคคลตัดสินใจลงไปก็ย่อมหมายถึง บุคคลต้องใช้ชีวิต ทั้งชีวิตทำงานในสิ่งที่เขาไม่มีใจรัก และอาจจะทำให้ไม่ทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่เท่าที่ควร ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน ซึ่งอาจส่งผลต่อสุขภาพจิต และส่งผลกระทบต่อชีวิตในด้านอื่นๆ ของบุคคลด้วย เช่นกัน (นิรนุช เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2542) วิธีการวางแผนมุ่งสู่อาชีพจึงเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนา เด็กและเยาวชนสู่วัยทำงานที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาเนื่องจากการ ตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนในช่วงวัยนี้จะเป็นการกำหนดแนวทางในการศึกษาและการดำเนินชีวิตใน อนาคต ซึ่งสิ่งสำคัญประการแรกก่อนที่จะนำไปสู่การตัดสินใจเลือกอาชีพได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการ เสริมสร้างให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนให้บรรลุเป้าหมายตามแนวทางของ ตนเอง (สมร ทองดี, 2555; อรพินทร์ ชูชม, อัจฉรา สุCHARมณ และ ทศนา ทองภักดี, 2540)

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นศึกษาในวัยรุ่น จากแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของซูเปอร์ (Super, 1953) ที่ระบุว่านักเรียนในช่วงมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในวัยรุ่นตอนต้น คือ ช่วงอายุ 14-18 ปี เป็นระยะที่ เริ่มต้นสนใจในอาชีพ โดยจะเกิดพัฒนาการทางอาชีพ และวุฒิภาวะทางอาชีพต่อไปจากการมีปฏิสัมพันธ์กับ สิ่งแวดล้อมแล้วเกิดการประเมินความสามารถของตนเอง ซึ่งผู้วิจัยเลือกศึกษากับนักเรียนในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 เพราะเด็กในชั้นมัธยมศึกษาเป็นเด็กที่อยู่ในวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่ยังไม่รู้จักตนเองดีพอ ถ้าไม่รู้ แนวทางของตนเอง ปลอ่ยให้อิทธิพลของผู้อื่นเข้ามามีบทบาทมากมายต่อการเลือกอาชีพของตนเองแล้วยิ่งนำ เป็นห่วงว่าอาชีพที่เขาประกอบในวันข้างหน้าจะส่งผลเลวร้ายต่อสุขภาพจิตของเขาได้ ดังที่ Super ได้กล่าวไว้ ว่า “บุคคลที่ไ้งานตามขั้นพัฒนาการ ได้ดำเนินไปอย่างราบรื่นในช่วงอายุต่างๆ ตอนวัยเด็กและวัยรุ่น ย่อมมี ผลให้การพัฒนาดุลภาวะด้านอาชีพมีความสำเร็จในผู้ใหญ่” (Super, 1994) ซึ่งวัยรุ่นบางส่วนตัดสินใจเลือก อาชีพได้แล้ว และบางส่วนยังไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ หากวัยรุ่นสามารถเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับ ความต้องการของตน จะทำให้มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการทำงาน (Holland’s Theory of Vocational Choice) (Holland, 1997) และในทางตรงกันข้ามถ้าวัยรุ่นที่ไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้

แล้วไปประกอบอาชีพที่ไม่เหมาะสมกับตนเอง ก็เกิดความเบื่อหน่ายในการทำงาน และเนื่องจากคนเราต้องใช้เวลาในการประกอบอาชีพหลังจากการศึกษาเป็นเวลานานถึงหนึ่งในสามของชีวิต หรือประมาณ 100,000 ชั่วโมง การที่จะต้องอดทนต่อกิจกรรมที่น่าเบื่อหน่าย เป็นระยะเวลาอันแสนนานเช่นนี้ จะทำให้ชีวิตของตนไม่มีความสุข การประกอบอาชีพที่ไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับบุคลิกภาพความสนใจและความถนัด นอกจากจะมีโอกาสประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพน้อยแล้ว ยังเป็นการทรมานชีวิตอย่างหนึ่งอีกด้วย (เสาวลักษณ์ โรจน์สุธี, 2557)

ในการตัดสินใจเลือกอาชีพมีแนวทางในการพัฒนาแนวทางหลากหลาย หนึ่งในนั้นคือ การให้การปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยเล็งเห็นว่าการให้การปรึกษาที่จะช่วยเหลือให้นักเรียนพัฒนาตนให้สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้คือ การปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการ ดังที่ Corey (2012) ได้อธิบายถึงการปรึกษาเชิงบูรณาการไว้ว่า การปรึกษาเชิงบูรณาการ หมายถึง รูปแบบแนวคิดและเทคนิคที่มาจากหลายทฤษฎี โดยรูปแบบนี้เน้นการใช้กระบวนการปรึกษาจัดการ 3 ปัจจัย คือ ความคิด (Thinking) ความรู้สึก (Feeling) และการกระทำ (Doing) ในแต่ละขั้นตอนการปรึกษา ซึ่งเป้าหมาย คือ ผสมผสานแนวทางการช่วยเหลือของแต่ละทฤษฎีจัดการกับ 3 ปัจจัย ดังกล่าวข้างต้น และด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการเสริมสร้างการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาด้วยรูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการ โดยนำการปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมทางปัญญา (Cognitive behavior therapy counseling) เป็นฐาน ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าเป็นวิธีการที่จะช่วยพัฒนานักเรียนมัธยมศึกษาที่มีปัญหาด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพ สามารถจัดการตนเองในการปรับการรู้คิดและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายในหรือปัญหาซึ่งเกี่ยวกับความคิด ความเชื่อ ความรู้ ทัศนคติ ความคาดหวัง อารมณ์และความรู้สึกเพื่อที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายนอก ซึ่งมีเทคนิคหลากหลายเทคนิค เช่น การเสนอตัวแบบ (Modeling) การมอบหมายงานให้ทำ (Homework) การตั้งคำถาม (Question) การระดมความคิด เป็นต้น ผู้วิจัยเชื่อว่าการวิจัยนี้จะเป็นวิธีที่สามารถทำให้ครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้องนำองค์ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์เพื่อเสริมสร้างการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการเพื่อเสริมสร้างการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการเพื่อเสริมสร้างการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย

สมมุติฐานของการวิจัย

1. การตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัศึกษากลุ่มทดลอง หลังได้รับรูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการ และหลังการติดตามผล เพิ่มขึ้นกว่าก่อนได้รับการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการ

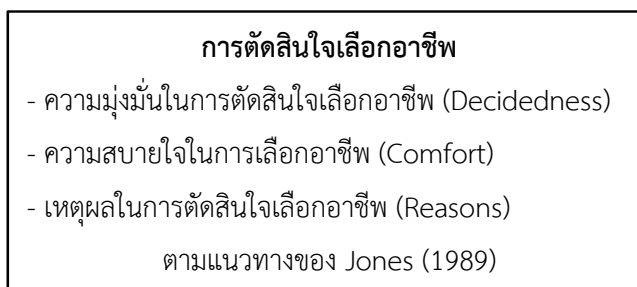
2. การตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษากลุ่มทดลอง หลังได้รับรูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการ และหลังการติดตามผลเพิ่มขึ้นกว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับรูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษา เป็นการศึกษาเฉพาะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในประเทศไทย

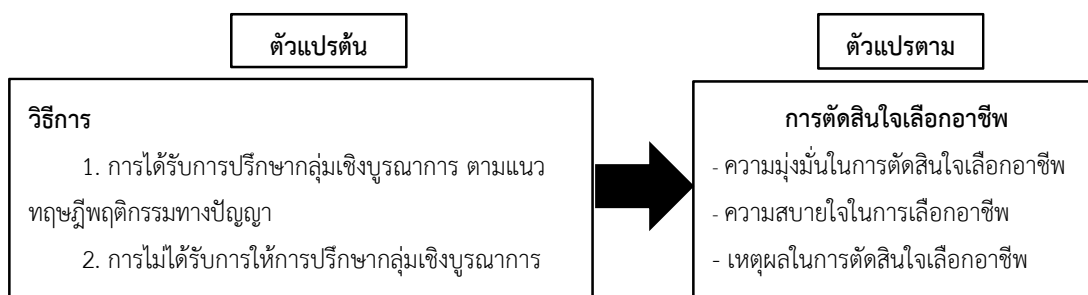
กรอบแนวคิด

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษาการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ขั้นตอนที่ 2 การเสริมสร้างการตัดสินใจเลือกอาชีพด้วยรูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการ

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการเสริมสร้างการตัดสินใจเลือกอาชีพ

การดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน ม.4 พื้นที่ 4 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ได้จากการใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากหลักการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันที่ว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมควรมีจำนวน 10-20 เท่า

ของตัวแปรสังเกตได้ (Tabachnick & Fidell, 2001 cited in Comrey & Lee, 1992) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,000 คน โดยมีขั้นตอนการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มจังหวัดโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับสลาก (Simple random sampling) จากทั้งหมด 4 ภาค ได้ 4 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย ศรีสะเกษ ชลบุรี และสงขลา
2. ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มโรงเรียนโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับสลาก (Simple Random Sampling) จากจำนวน 4 จังหวัดได้จังหวัดละ 1 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 4 โรงเรียน
3. ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มนักเรียนในแต่ละโรงเรียน โดยคิดเป็นสัดส่วนตามประชากรในแต่ละโรงเรียนจากนักเรียนที่มีคุณสมบัติที่กำหนด (Inclusion Criteria) ได้โรงเรียนละ 250 คน รวม 1,000 คน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการและศึกษาผลการใช้รูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการเพื่อเสริมสร้างการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนในการสุ่ม ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้เลือกนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 โรงเรียนศรีแก้วพิทย อำเภอสรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากนักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพอยู่ในระดับต่ำ และผู้วิจัยสามารถที่จะบริหารจัดการในด้านการจัดกระทำ ป้องกันปัจจัยแทรกซ้อนที่จะเกิดขึ้นรวมถึงการให้การปรึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว
2. ผู้วิจัยนำคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 โรงเรียนศรีแก้วพิทย อำเภอสรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ มาจัดเรียงจากคะแนนน้อยไปหามาก โดยเลือกคะแนนเฉลี่ยการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษา (อยู่ในระดับปานกลางลงมา $\bar{X} = 2.51 - 3.50$) และสอบถามความสมัครใจโดยพิจารณาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งเป็น นักเรียนที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการ เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 10 คน และนักเรียนที่ไม่ได้รับการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการ เป็นกลุ่มควบคุม 10 คน
3. ดำเนินการพัฒนาและศึกษาผลการใช้รูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการเพื่อเสริมสร้างการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สรุปผลการวิจัยที่สำคัญตามจุดประสงค์การวิจัยได้ ดังนี้

1. ศึกษาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย

1.1 ข้อมูลทั่วไปกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 720 คน คิดเป็นร้อยละ 72.00 มีอายุ 16 ปี จำนวน 773 คน คิดเป็นร้อยละ 77.30 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.01-3.50 จำนวน 343 คน อาชีพบิดา รับจ้างทั่วไป จำนวน 279

คน คิดเป็นร้อยละ 27.90 อาชีพมารดา รับจ้างทั่วไป จำนวน 269 คน คิดเป็นร้อยละ 26.90 และอาศัยอยู่กับ บิดา มารดา จำนวน 622 คน คิดเป็นร้อยละ 62.20

1.2 ผลการศึกษาระดับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย จำนวน 1,000 คน พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษา โดยรวม ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.62) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายภาค พบว่า ภาคใต้ ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.67) ภาคกลาง ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.61) และภาคเหนือ ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.57) มีค่าเฉลี่ยคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพอยู่ในระดับ มาก ตามลำดับ ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.67) มีค่าเฉลี่ยคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพอยู่ในระดับ ปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย

ตัวแปร/ภาค	การตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ภาคเหนือ	3.49	.57	ปานกลาง
2. ภาคกลาง	3.65	.61	มาก
3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.46	.58	ปานกลาง
4. ภาคใต้	3.67	.67	มาก
รวมทุกภาค	3.57	.62	มาก

เมื่อพิจารณา การตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย โดยแยกเป็นราย องค์ประกอบ พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยคะแนนความสบายใจในการเลือกอาชีพ อยู่ใน ระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 3.71 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.68 รองลงมาคือ องค์ประกอบความมุ่งมั่นในการตัดสินใจเลือกอาชีพอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 3.57 และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.74 และองค์ประกอบเหตุผลในการตัดสินใจเลือกอาชีพอยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 3.42 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.73 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย แยกตามองค์ประกอบ

ภาค/องค์ประกอบ	ความมุ่งมั่นในการตัดสินใจเลือกอาชีพ			ความสบายใจในการเลือกอาชีพ			เหตุผลในการตัดสินใจเลือกอาชีพ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ภาคเหนือ	3.57	.71	มาก	3.56	.67	มาก	3.36	.66	ปานกลาง
2. ภาคกลาง	3.64	.72	มาก	3.78	.69	มาก	3.52	.75	มาก
3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.43	.69	ปานกลาง	3.66	.63	มาก	3.28	.70	ปานกลาง
4. ภาคใต้	3.65	.81	มาก	3.84	.68	มาก	3.52	.78	มาก
รวมทุกภาค	3.57	.74	มาก	3.71	.68	มาก	3.42	.73	ปานกลาง

2. พัฒนารูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการเสริมสร้างการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย

ในการพัฒนารูปแบบการปรึกษาผู้วิจัย กำหนดรูปแบบของการปรึกษาเป็นแบบกลุ่มเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างกันในกลุ่มและจากการศึกษาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทยยืนยันว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพประกอบด้วย 3 ด้าน ที่มีความแตกต่างในคุณลักษณะ ผลลัพธ์ที่ต้องการพัฒนานั้นมีทั้งเพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งในความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรม ผู้วิจัยจึงคัดสรรรูปแบบการปรึกษาเชิงบูรณาการมาประยุกต์ใช้ในการปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษา โดยกำหนดให้แต่ละชั่วโมงการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการมีขั้นตอนในการปรึกษา 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุปโดยทฤษฎีการปรึกษากลุ่มที่นำมาใช้นั้นประกอบด้วย การปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมทางปัญญา โดยนำทฤษฎีและเทคนิคมาใช้ ดังนี้ ทฤษฎีพฤติกรรมทางปัญญา ใช้เทคนิค การสำรวจตัวเอง (Self-discovery) เทคนิคการอธิบายโดยตรง (Direct teaching) เทคนิคการมอบหมายงานให้ทำ (Homework assignment) เทคนิคการค้นหา Automatic thought ที่เป็นภาพ เทคนิคการตั้งคำถาม (Question) เทคนิคการปรับความคิด (Cognitive adaptation) เทคนิคการเรียนรู้จากตัวแบบ (Modeling Technique) เทคนิคการสำรวจความคิด ทฤษฎียึดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง ใช้เทคนิคการยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข (Unconditional positive regard and acceptance) ทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรม ใช้เทคนิค ABC ทฤษฎีการปรึกษาแบบเน้นทางออกระยะสั้น ใช้เทคนิคคำถามปาฏิหาริย์ (Miracle Question) เทคนิคคำถามบอกระดับ ทฤษฎีเชิงจิตวิทยาครอบครั้ว ใช้เทคนิคเส้นลวดประสบการณ์ (The wire experience) ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ใช้เทคนิคการใช้ตัวแบบ (Modeling) และทฤษฎีเผชิญความจริง ใช้เทคนิค WDEP โดยรูปแบบการปรึกษากลุ่ม มีจำนวนการปรึกษาทั้งสิ้น 12 ครั้ง ครั้งละ 90 นาที ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการปรึกษาทุกครั้ง ไม่มีผู้ช่วยในการปรึกษา

3. ศึกษาผลการใช้รูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการเสริมสร้างการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย สรุปผลการวิจัย ตามสมมติฐาน ได้ดังนี้

3.1 การตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการมีค่าเฉลี่ยคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพเพิ่มขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการมีค่าเฉลี่ยคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลเพิ่มขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่ารูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการส่งผลให้นักเรียนมัธยมศึกษา มีความมุ่งมั่นในการตัดสินใจเลือกอาชีพ มีความสบายใจในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และมีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้น และมีความคงทนของพฤติกรรมไปจนถึงระยะติดตามผลโดยสูงขึ้นจากนักเรียนมัธยมศึกษาที่ไม่ได้เข้ารับการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาด้วยรูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการ ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

การศึกษาระดับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย จำนวน 1,000 คน เปรียบเทียบโดยค่าเฉลี่ยคะแนนเลขคณิตพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพ อยู่ในระดับมาก ภาคใต้ ภาคกลาง และภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพอยู่ในระดับ มาก ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเรียงองค์ประกอบ พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย มีความสบายใจในการเลือกอาชีพ อยู่ในระดับ มาก รองลงมาคือ มีความมุ่งมั่นในการตัดสินใจเลือกอาชีพอยู่ในระดับ มาก ส่วนการมีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกอาชีพอยู่ในระดับ ปานกลาง เหตุที่นักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ค่าเฉลี่ยคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพอยู่ในระดับ ปานกลาง อาจเป็นเพราะภูมิภาคนี้ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมเป็นหลัก (ขวัญมุล ดอนขวา, 2555) ตลอดจนถิ่นที่อยู่และค่านิยมในชุมชน (กาญจนา ณ ลำพูน, 2538) ที่มีอาชีพที่ไม่หลากหลาย อาจทำให้นักเรียนไม่มีข้อมูลด้านอาชีพมากนัก จึงทำให้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งต่ำกว่าภาคอื่นๆ สอดคล้องแนวคิดของ Jones และ Chenary (1980) ที่เสนอว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลนั้นประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ การตัดสินใจเลือกอาชีพ (decidedness) ความสบายใจต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ (comfort) และเหตุผลในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (reasons) และ Jones (1989) ได้พัฒนามาตรวัดการตัดสินใจเลือกอาชีพจากแนวคิดการตัดสินใจเลือกอาชีพ 3 มิติ ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 เป็นองค์ประกอบทางด้านความคิดและความรู้สึกอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับแนวคิดของ Sampson และคณะ (2004) ที่เสนอว่า องค์ประกอบด้านความคิดนั้นเป็นตัวกำหนดทิศทางของการตัดสินใจเลือกอาชีพ ส่วนองค์ประกอบของความรู้สึกจะเป็นตัวผลักดันหรือเป็นตัวยับยั้งพฤติกรรม เพื่อให้บุคคลเลือกทางที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิปัทม์ พิชญโยธิน (2551) ที่ได้ศึกษาโมเดลการวัดโปรไฟล์ การตัดสินใจเลือกอาชีพและผลต่อพัฒนาการทางอาชีพของผู้ใหญ่ตอนต้น : การพัฒนาและการตรวจสอบความตรงของโมเดลแข่งขัน ที่ศึกษาการตัดสินใจเลือกอาชีพของผู้ใหญ่ตอนต้น ชายและหญิง อายุ 22-35 ปี ที่ประกอบอาชีพแล้วจำนวน 1,497 คน โดยเปรียบเทียบความตรงของโมเดลการวัดโปรไฟล์การตัดสินใจเลือกอาชีพ (Career Decision Profile : CDP) ตามแนวของ Jones (1989) ผลการวิจัยพบว่า โมเดลมีความตรงและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบทั้ง 3 เป็นองค์ประกอบของการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2. พัฒนารูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการเสริมสร้างการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

รูปแบบการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการ ในลักษณะการผสมผสานแนวคิดทฤษฎีและเทคนิคทางการปรึกษา พัฒนาจากแนวคิดทฤษฎีและเทคนิคต่าง ๆ ของการปรึกษากลุ่ม ประกอบด้วย ทฤษฎีพฤติกรรมทางปัญญา ทฤษฎียึดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง ทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรม ทฤษฎีการปรึกษาแบบเน้นทางออกระยะสั้น ทฤษฎีเชิงจิตวิทยาครอบครัว ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม และทฤษฎีเผชิญความจริง โดยรูปแบบการปรึกษากลุ่มมีชั่วโมงการปรึกษาทั้งหมดจำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 90 นาที ขั้นตอนการปรึกษา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การกำหนดขั้นตอนในชั่วโมงการปรึกษาและรูปแบบการปรึกษาการกำหนดขั้นตอนในชั่วโมงการปรึกษา กำหนดเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ (Initial stage) ขั้นดำเนินการ (Working stage) และขั้นสรุป (Ending stage) อ้างอิงจาก 6 ขั้นตอนการปรึกษากลุ่มของ Corey (2012)

ในขั้นนำ (Initial stage) กำหนดขึ้นเพื่อสร้างสัมพันธภาพและรักษาสัมพันธภาพในแต่ละชั่วโมงการปรึกษา ให้กลุ่มเกิดบรรยากาศที่ผ่อนคลายมีความไว้วางใจต่อกัน ตลอดจนใช้ชี้แจงวัตถุประสงค์การปรึกษาแต่ละครั้งเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้มองเห็นเป้าหมายในการพัฒนาตนเองชัดเจน บางชั่วโมงการปรึกษา ขั้นนำใช้เพื่อการทำกิจกรรมเล็กน้อยเพื่อนำเข้าสู่กระบวนการปรึกษา ทั้งนี้เพราะกลุ่มผู้รับการปรึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่นมีความสนุกสนาน อุดหนุนต่อกิจกรรมที่ใช้เวลานานได้น้อย ประกอบกับกระบวนการปรึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องใช้การเปิดเผยตนเอง เพื่อให้เกิดความงอกงามทางจิตใจอาจสร้างความอึดอัดให้สมาชิกจนเป็นอุปสรรคในการพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพได้ จึงต้องมีการใช้กิจกรรมร่วมด้วยเพื่อดึงดูดความสนใจ สร้างพลังการร่วมมือและสิ่งสำคัญ คือ ใช้กิจกรรมเป็นประสบการณ์ฝึกหัดให้สมาชิกตระหนักรู้ในสิ่งที่ต้องการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ขั้นนำ ถือเป็นขั้นตอนที่ทำให้สมาชิกกลุ่มผ่อนคลาย มีความไว้วางใจเพิ่มขึ้นซึ่งสังเกตได้จากแต่ละชั่วโมงการปรึกษา สมาชิกกล้าที่จะเปิดเผยตนเองมากขึ้น จากที่หลายคนกลายเป็นกล้าเปิดเผยทุกคน

ขั้นดำเนินการ (Working stage) เป็นขั้นตอนที่ใช้เพื่อการพัฒนา มีการใช้เทคนิคการปรึกษากลุ่มตามแนวคิดทฤษฎีที่วางแผนไว้ในกระบวนการปรึกษา เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้มีโอกาสแสดงความรู้สึกที่ขัดแย้งในตนเอง การสำรวจตนเอง ได้แบ่งปันในสิ่งที่ตนเองสงสัยกังวลกับเพื่อน ๆ รู้จักการเปลี่ยนแปลงตนเองในความคิด ความเชื่อ อารมณ์ ความรู้สึกและพฤติกรรมไปในทางสร้างสรรค์

ขั้นสรุป (Final stage) เป็นขั้นตอนที่สมาชิกกลุ่มได้สรุปสิ่งที่ได้จากการพัฒนาตนเองและรับรู้ประโยชน์ที่ได้รับ การสรุปมีความสำคัญมากเพราะทำให้สมาชิกได้รับรู้ถึงอาชีพที่ตนเองสนใจและต้องการเลือกนำไปสู่การเริ่มเปลี่ยนแปลงชีวิตตนเองให้มีเป้าหมายในอาชีพและผู้วิจัยสามารถใช้เพื่อประเมินว่ากระบวนการปรึกษาประสบความสำเร็จหรือไม่

สรุปได้ว่า กระบวนการปรึกษาที่มีขั้นตอนการปรึกษารอบคลุมการสร้างสัมพันธภาพการปรึกษา กระบวนการเปลี่ยนแปลง และการสรุปผล จะช่วยให้แต่ละชั่วโมงการปรึกษามีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพได้

2.2 รูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการทฤษฎีและเทคนิค ในการช่วยเหลือให้นักเรียนมีการตัดสินใจในการเลือกอาชีพได้ จะต้องใช้กระบวนการที่สามารถนำพานักเรียนไปสู่การตัดสินใจเลือกอาชีพ

ซึ่งผู้วิจัยใช้กระบวนการให้การปรึกษาแบบกลุ่มเชิงบูรณาการ ซึ่งการบูรณาการการปรึกษาโดยการผสมผสานทฤษฎีและเทคนิคมีความยืดหยุ่นต่อผู้รับบริการ สภาพปัญหา หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการพัฒนา ไม่บังคับหรือฝืนธรรมชาติของวัยรุ่น ในส่วนทฤษฎีและเทคนิคที่นำมาใช้ในการปรึกษามีแนวคิด ความเชื่อของทฤษฎีที่ตรงกับคุณลักษณะของการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ต้องการพัฒนาและสามารถพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะกระบวนการนี้จะสนองตอบความต้องการของวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี เนื่องจากวัยรุ่นต้องการรู้จักตนเอง รู้จักขีดความสามารถ สิทธิ หน้าที่ของตนเอง ตลอดจนแผนชีวิตในอนาคตเกี่ยวกับการเลือกตัดสินใจประกอบอาชีพ วัยรุ่นมักไม่เข้าใจในสถานะและบทบาทของตนเอง เนื่องจากเป็นวัยคาบเกี่ยวระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ สังคมมักคาดหวังให้วัยรุ่นมีหน้าที่และความรับผิดชอบมากขึ้น โดยพิจารณาว่าโตแล้ว ซึ่งทำให้วัยรุ่นปรับตัวไม่ทันเนื่องจากความสามารถในด้านต่าง ๆ มีน้อย ฉะนั้นการตัดสินใจทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดจึงไม่ค่อยดีพอ หรืออาจประสบความล้มเหลวในสิ่งที่วัยรุ่นทำ จึงทำให้เกิดความไม่มั่นใจในความสามารถของตนเอง เมื่อนำวัยรุ่นเหล่านี้มาเข้ารับการให้การปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการ จะช่วยให้วัยรุ่นตระหนักถึงความรู้สึกและความต้องการของบุคคลอื่นมากขึ้น พร้อมทั้งฝึกการยอมรับตนเอง สามารถทนต่อคำวิจารณ์ของผู้อื่นที่มีต่อตนเองได้ ดังนั้นการให้การปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการเกี่ยวกับอาชีพ จึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ให้กับวัยรุ่นเป็นอย่างมาก ซึ่งการให้การปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการเกี่ยวกับอาชีพเป็นกระบวนการของบุคคลหลายคนที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน เพื่อพัฒนาตนเอง การเลือกอาชีพ การวางแผนเพื่อประกอบอาชีพ หรือการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในด้านอาชีพ กระบวนการดังกล่าวทำให้สมาชิกภายในกลุ่มได้มีโอกาสระบายความรู้สึก ระบายปัญหา ได้แสดงความคิดเห็น ได้ทราบปัญหาของผู้อื่น จึงทำให้บุคคลได้สำรวจตนเอง ซึ่งก่อให้เกิดความเข้าใจตนเองมากยิ่งขึ้น การแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นของสมาชิกแต่ละคน ทำให้สมาชิกภายในกลุ่มได้มีโอกาสระบายความในใจ และทำให้สมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่ม เกิดความคิดและเห็นวิธีการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงตนเอง การให้การปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการนี้จึงสามารถกระทำได้อย่างกว้างขวางและเกิดประสิทธิภาพอย่างมาก (วัชร ทรัพย์มี, 2554)

3. ศึกษาผลการใช้รูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการเสริมสร้างการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

การตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการมีค่าเฉลี่ยคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพเพิ่มขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการมีค่าเฉลี่ยคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพระยะหลังการทดลองและหลังการติดตามผลเพิ่มขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องด้วยการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการ ที่ผู้วิจัยใช้รูปแบบแนวคิดและเทคนิคที่มาจากหลายทฤษฎี เน้นการใช้กระบวนการปรึกษาจัดการ 3 ปัจจัย คือ ความคิด (Thinking), ความรู้สึก (Feeling) และการกระทำ (Doing) ในแต่ละขั้นตอนการปรึกษา ซึ่งผสมผสานแนวทางการช่วยเหลือของแต่ละทฤษฎีจัดการกับ 3 ปัจจัย และผู้วิจัยเลือกใช้ทฤษฎีการปรึกษาแต่ละทฤษฎี เหมาะสมกับปัญหาแต่ละด้าน และนำมาใช้ร่วมกันอย่างกลมกลืน จึงสามารถช่วยให้สมาชิกได้ระบายความทุกข์ที่เกิดจากการตัดสินใจเลือกอาชีพไม่ได้ สมาชิกได้เห็น

ความเหมือนและความแตกต่างในการตัดสินใจเลือกอาชีพของแต่ละคนทำให้เกิดการตระหนักในการเลือกอาชีพมากขึ้น สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Patton และ Creed (2001) ที่ได้ทำการศึกษาพัฒนาการในวุฒิภาวะทางอาชีพและภาวะการตัดสินใจเลือกอาชีพในนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในประเทศออสเตรเลีย ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีวุฒิภาวะทางอาชีพในด้านต่างๆ คือ ทักษะคิดและความสามารถในการเลือกอาชีพ จากความรู้เกี่ยวกับอาชีพในด้านการวางแผนเลือกอาชีพ ด้านการค้นหาทางอาชีพ ด้านข้อมูลโลกของอาชีพ และด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพ มีความสนใจในการเลือกอาชีพ เนื่องจากการพิจารณาอาชีพตามความเป็นจริงจากความกดดันในการต้องเลือกอาชีพและการศึกษาต่อก่อนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ กงศรี จุลละมานี (2545) ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์สาธิต มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการเลือกอาชีพในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา ยอดสิน (2551) ที่ได้ทำการศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ ต่อการพัฒนาการตัดสินใจ เลือกศึกษาต่อและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่าภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากมาตรวัดการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีความเห็นว่าการเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจตนเองในด้านต่าง ๆ คือ ความสนใจ ความสามารถ ทักษะ ความเชื่อ และบุคลิกภาพ ทำให้นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาต่อ และอาชีพที่เหมาะสม รวมทั้งได้พัฒนาทักษะในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีแนวทางในการตัดสินใจและมีความมั่นใจในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและประกอบอาชีพที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 แบบวัดการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบวัดที่ใช้ทั่วประเทศในการศึกษาและแปลผลข้อมูล สามารถนำผลการศึกษาดังกล่าวไปใช้ทั้งในการศึกษาในกลุ่มที่คล้ายคลึงกลุ่มตัวอย่าง หรือนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพให้นักเรียนมัธยมศึกษาในภูมิภาคอื่นได้ ควรมีการปรับเนื้อหากิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับบริบทกลุ่มตัวอย่างเพื่อประโยชน์สูงสุด

1.2 รูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการเพื่อเสริมสร้างการตัดสินใจเลือกอาชีพพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดทฤษฎีและเทคนิคการปรึกษา ผู้นำกลุ่มควรมีความเข้าใจพื้นฐานในการให้การปรึกษากลุ่ม และ

แนวคิดทฤษฎี ในส่วนโรงเรียนควรมอบหมายให้ครูแนะแนวที่มีพื้นฐานทางด้านจิตวิทยาการปรึกษา จิตวิทยาแนะแนว เพื่อทำการศึกษาและปรับใช้ในการพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากการวิจัยครั้งนี้ ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนมีการตัดสินใจในการเลือกอาชีพเพิ่มมากขึ้น โดยต่อยอดเป็นการปรึกษาคณะครู (Family counseling) เพื่อสร้างความร่วมมือในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และสนับสนุนให้ครอบครัวมีส่วนในการรับฟังการตัดสินใจเลือกอาชีพจากนักเรียน

2.2 จากการวิจัย พบว่า องค์ประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพ ด้านการมีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกอาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งควรศึกษาองค์ประกอบนี้เพิ่มเติม

2.3 การศึกษาผลของรูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพ ครั้งนี้มีการทดสอบระยะติดตามผลการทดลองในระยะเวลา 4 สัปดาห์ ซึ่งยังคงอยู่ในช่วงที่นักเรียนยังไม่ได้สอบเข้ามหาวิทยาลัย จึงควรมีการติดตามผลในระยะยาวว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีการตัดสินใจเลือกอาชีพและการศึกษาต่ออย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กงศรี จุลละมานี. (2545). ผลของการใช้โปรแกรมแนะแนวอาชีพที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์สาธิต มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กาญจนา ณ ลำพูน. (2538). ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่มตามแนวคิดแบบวิเคราะห์ ลักษณะและปัจจัยส่วนบุคคล (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขวัญกมล ดอนขวา, และจิตตานันท์ ติกุล. (2555). การพัฒนาคุณภาพการทอเกี่ยวเชิงเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (รายงานการวิจัย). นครราชสีมา: คลังปัญญา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- นิปัทม์ พิชญโยธิน. (2551). โมเดลการวัดโปรไฟล์การตัดสินใจเลือกอาชีพและผลต่อการพัฒนาการทางอาชีพของผู้ใหญ่/ตอนต้น: การพัฒนาและการตรวจสอบความตรงของโมเดลแข่งขัน (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิรันดร์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2542). การศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้ความสามารถของตนและภาวะอำนาจภายใน – ภายนอกที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพที่เป็นและไม่เป็นวัฒนธรรมทางอาชีพตามเพศของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปวีณา ยอดสิน. (2551). ผลของการใช้โปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ ต่อการพัฒนาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- วัชร ทรัพย์มี. (2554). *ทฤษฎีให้บริการปรึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมร ทองดี. (2555). การแนะแนวกับคุณภาพชีวิต (พิมพ์ครั้งที่ 9). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เสาวลักษณ์ โรจน์สุธี. (2557). ปัจจัยของการไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้: กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดระยอง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อรพินท์ ชูชม, อัจฉรา สุขารมณ์, และทัศนาก ทอภักดี. (2540). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทางการศึกษา-อาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (1992). *A First Course in Factor Analysis* (2nd ed.). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Corey, G. (2012). *Theory and practice of group counseling* (8th ed.). Belmont, CA: Brooks/Cole, Cengage Learning.
- Holland, J. L. (1997). *Making Vocational Choices: A Theory of Careers*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Jones, L. K. (1989). Measuring a three-dimensional construct of career indecision among college students: A revision of the Vocational Decision Scale: The Career Decision Profile. *Journal of Counseling Psychology*, 36(4), 477-486.
- Jones, L. K., & Chenery, M. F. (1980). Multiple subtypes among vocationally undecided college students: A model and assessment instrument. *Journal of Counseling Psychology*, 27(5), 469-477.
- Patton, W., & Creed, P. A. (2001). Developmental issues in career maturity and career decision status. *The Career Development Quarterly*, 49(4), 336-351.
- Sampson, J. P., Jr., Reardon, R. C., Peterson, G. W., & Lenz, J. G. (2004). *Career counseling and services: A cognitive information processing approach*. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole.
- Super, D. E. (1953). A theory of vocational development. *American psychologist*, 8(5), 185.
- Super, D. E. (1994). A Life Span, Life Space Perspective on Convergence. In M. L. Savikas & R. W. Lent (Eds.), *Convergence in Career Development Theories: Implications for Science and Practice*. (pp. 63-74). Palo Alto: CPP.
- Tabachnick, B. G., Fidell, L. S., & Osterlind, S. J. (2001). *Using multivariate statistics*. New York: Pearsons.